

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

Кафедра маркетингу, PR-технологій та логістики

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

**Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для здобувачів вищої освіти
освітньої програми «Бізнес-маркетинг та інтернет-комунікації»
спеціальності «075 Маркетинг»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри маркетингу,
PR-технологій та логістики
Протокол № 1
від 3 січня 2023 року

Чернігів, 2023

Соціальна відповідальність бізнесу. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Бізнес-маркетинг та інтернет-комунікації» спеціальності «075 Маркетинг» бакалаврського рівня / Укладач А.В. Вербицька. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 21 с.

Укладач:

Вербицька Анна Вікторівна, кандидат наук з державного управління, завідувач кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики Національного університету «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск:

Бабаченко Лариса Валентинівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики Національного університету «Чернігівська політехніка», гарант освітньої програми «Бізнес-маркетинг та інтернет-комунікації»

Рецензент: Дубина Максим Вікторович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Вибір теми та складання плану контрольної роботи.....	5
Структура контрольної роботи.....	5
Складання списку використаних джерел.....	8
Оформлення контрольної роботи.....	8
Захист контрольної роботи.....	10
Критерії оцінювання.....	11
Дотримання академічної доброчесності.....	11
Додаток 1 Орієнтовний перелік тем до виконання контрольної роботи з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу».....	12
Додаток 2 Зразок оформлення змісту контрольної роботи.....	14
Додаток 3 Оформлення титульного аркуша.....	15
Список рекомендованої літератури.....	17
Інформаційні ресурси.....	20

ВСТУП

Дисципліна “Соціальна відповідальність бізнесу” спрямована на формування у ЗВО теоретичних знань та практичних навичок щодо формування соціально відповідальної поведінки організації, ідентифікації та аналізу очікувань стейкхолдерів, підготовки соціальної звітності організації за методикою GRI. Дисципліна орієнтує на пошук креативних підходів до соціально відповідальної поведінки бізнес-організації в ринковому середовищі її функціонування.

Імідж вітчизняних компаній все більше залежить не тільки від їхньої прибутковості, вартості акцій, якості продукції, але й від їхньої активності у сфері корпоративної соціальної відповідальності. Тому успішні вітчизняні компанії дедалі більше уваги приділяють інтеграції корпоративної соціальної відповідальності у загальну стратегію розвитку, взаємодії з урядовими, діловими та громадськими структурами. Значимість вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність» в Україні посилюється тією обставиною, що вітчизняне господарське середовище не пройшло у своєму історичному розвитку необхідних етапів, які у західному суспільстві призвели до усвідомлення важливості філософії соціальної відповідальності. Разом з тим, неефективність більшості системоутворюючих інститутів вітчизняного ринкового середовища актуалізує потребу у формуванні національної моделі соціальної відповідальності в межах тріади «бізнес – влада – суспільство».

Навчальним планом підготовки бакалаврів спеціальності «075 Маркетинг» передбачено виконання індивідуального завдання з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» у вигляді у вигляді контрольної роботи.

Мета виконання контрольної роботи з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» – закріплення набутих здобувачами вищої освіти знань і навичок з курсу і формування вміння їх практичного використання.

ВИБІР ТЕМИ ТА СКЛАДАННЯ ПЛАНУ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Написання контрольної роботи починається з вибору теми. Тематика контрольних робіт, що пропонується викладачем, охоплює актуальні теми в межах дисципліни (додаток 1).

Здобувач вищої освіти здійснює довільний вибір теми контрольної роботи в межах запропонованого переліку, заснований на власних пізнавальних та наукових інтересах. Здобувач вищої освіти має можливість обрати іншу тему контрольної роботи у рамках курсу поза рекомендованим переліком. Здобувач вищої освіти може обрати тему контрольної роботи відповідно до інтересів, соціально-економічної актуальності та креативного потенціалу; погодження теми з керівником контрольної роботи здійснюється під час консультацій з дисципліни.

Визначившись з темою роботи, здобувач вищої освіти здійснює підбір та опрацювання літератури та інформаційних джерел. Для допомоги здобувачам вищої освіти у виборі літератури пропонується список рекомендованих джерел, що розміщується в кінці цих методичних вказівок, включає перелік основних підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей, а також інформаційних ресурсів з тематики курсу.

У процесі вивчення літератури здобувач вищої освіти формує зміст контрольної роботи, який містить вступ; теоретичну частину: три ключові питання, практичні приклади/кейси; висновки; список використаних джерел.

Під час консультацій з дисципліни здійснюється узгодження змісту роботи та вирішення питань, які виникають у здобувачів вищої освіти.

Приклад оформлення змісту роботи міститься в додатку 2.

СТРУКТУРА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Вступ має бути стислим (до 1 сторінки), але змістовним. У вступі розкривають сутність і стан досліджуваної проблеми й обґрунтовують вибір теми; її актуальність, теоретичне визначення, необхідність у проведенні

дослідження. Викладаючи вступ треба дотримуватися такої послідовності: *актуальність теми*; прізвища авторів – учених, що зробили найбільший внесок у розроблення досліджуваної проблеми; назвати наукові праці провідних як українських, так і іноземних учених; які питання до сьогодні залишаються дискусійними.

Актуальність обраної теми обґрунтовують шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вирішеннями проблеми (відповідно до теми). Висвітлення актуальності не має бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність поставленої проблеми.

Основна частина контрольної роботи має бути обсягом 10 – 12 сторінок і складатися із двох розділів. Теоретична частина має точно відповідати темі та повністю розкривати зміст. Для цього слід зробити критичний теоретичний аналіз мінімум 10 літературних джерел, присвячених дослідженню поставленої проблеми з обов'язковим посиланням на них. Стисло, критично висвітлюючи роботи науковців і професіоналів, треба назвати ті питання, що залишилися невирішеними. Доцільним є наведення поглядів окремих учених та здійснення їхнього аналізу щодо актуальності.

У *першому розділі* необхідно описати вихідну інформацію. Обов'язковим під час написання першого розділу є літературний огляд основних понять завдання, згідно з вибраною темою. Джерелом інформації є навчальні посібники та підручники, статистичні матеріали, нормативна та законодавча база діяльності підприємств, наукові статті, періодичні видання, інформація з офіційних сайтів.

У *другому розділі* контрольної роботи наводять аналіз кейсів/ практичних прикладів в напрямі теми. Здобувач вищої освіти має проаналізувати сучасний стан предмета дослідження та виявити певні тенденції розвитку на найближчий час. За підсумками проведених аналітичних досліджень необхідно зробити обґрунтовані висновки та пропозиції. Важливою складовою частиною здійснення поглибленого аналізу за вибраною темою є всебічний розгляд та

оцінювання ступеня вирішення досліджуваних проблем із метою виявлення позитивних сторін і наявних недоліків.

Зміст другого розділу найбільш повно розкриває здатність здобувача до самостійної роботи, виявляє його вміння використовувати теоретичні знання в конкретних умовах практичної діяльності.

Висновки та пропозиції контрольної роботи виконують роль закінчення, обумовленого логікою проведення дослідження у формі синтезу накопиченої в основній частині наукової інформації. У висновках рекомендовано дотримуватися послідовності проведеного в роботі дослідження та вирішених завдань, відображених у вступі, потрібно підкреслити актуальність і значення теми завдання загалом, навести найбільш важливі теоретичні та практичні результати дослідження, які впливають з основної частини; указати основні недоліки та шляхи вдосконалення з теоретичних і практичних питань навчальної дисципліни. Обсяг висновків та пропозицій – 2 сторінки.

Обов'язковим є власне оцінювання автора щодо виявлених тенденцій та обґрунтування *висновків і пропозицій*, спрямованих на вирішення проблемних питань за темою дослідження. Виконання цього розділу сприяє формуванню компетентностей аналітичного напрямку. Рекомендації та пропозиції повинні бути конкретними та пов'язаними з теоретичними положеннями роботи, впливати з аналізу фактичного матеріалу, тобто з аналітичного розділу.

Висновки та пропозиції доводять можливості усунення недоліків та проблем, а також визначають перспективні можливості.

Усі розділи роботи мають бути пов'язані між собою, тому особливу увагу потрібно звертати на логічні переходи від одного розділу до іншого.

Контрольна робота має бути написано грамотно, ясно, логічно. Не слід повторювати одні й ті самі вирази, використовувати загальні фрази, навантажувати текст цитатами, довільно скорочувати слова не доцільно.

Після написання здобувач вищої освіти подає контрольну роботу керівнику, який перевіряє актуальність і значущість вибраної теми, правильність складання

плану та структури роботи, відповідність змісту теми наведеному плану, глибину розглянутих у темі питань, повноту розкриття змісту теми, ступінь обґрунтування зроблених автором висновків, самостійність викладу матеріалу, правильність оформлення роботи.

СКЛАДАННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Література охоплює всі джерела, що були вивчені здобувачем вищої освіти під час виконання контрольної роботи. У порядку використання наводять використані законодавчі, нормативні акти, літературні джерела з досліджуваної проблеми. Відомості про джерела, унесені до списку, необхідно подавати, відповідно до вимог державного стандарту, з обов'язковим наведенням назв праць.

Список використаних джерел складають, відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016.

Список використаних джерел наводиться в кінці роботи – через один рядок після основного тексту напівжирним шрифтом по центру сторінки. Нумерація в списку використаних джерел оформлюється вручну (не автоматично).

До списку використаних джерел не додають праці, на які немає посилання в тексті і їх фактично не було використано.

ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Одним із показників якості виконаної контрольної роботи є її оформлення. Розрізняють зовнішній вигляд завдання (охайність, грамотність) і внутрішнє оформлення (правильне подання цитат, посилання на літературні джерела, рисунки, таблиці, списки використаних джерел, додатки).

Загальними вимогами до оформлення контрольної роботи є: чіткість та логічна послідовність викладу матеріалу; переконливість аргументації; стислість і точність визначення, що виключають можливість суб'єктивного та неоднозначного їхнього тлумачення; доведеність висновків та об'єктивність рекомендацій.

Контрольну роботу виконують державною мовою. Виклад змісту має бути літературним, чітким і ясным. Стил ь має бути науковим, для якого характерними є смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Важливим засобом вираження логічних зв'язків є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки (*спочатку, насамперед, потім, по-перше, по-друге, отже*), заперечення (*проте, але, тоді як, тим не менш*), причинно-наслідкові відношення (*таким чином, тому, завдяки цьому, відповідно до цього, унаслідок цього*), перехід від однієї думки до іншої (*звернімося до..., розглянемо..., зупинимось на..., розглянувши..., перейдемо до..., необхідно зупинитися на...*), результат, висновок (*отже, значить, як висновок, на закінчення зазначимо, усе сказане дає змогу зробити висновок*).

Під час комп'ютерного набору тексту слід використовувати шрифт *Times New Roman 14*. Міжрядковий інтервал – 1,5. Текст має бути надруковано з обов'язковим дотриманням таких відступів від краю аркуша: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній, нижній – 20 мм. Вирівнювання тексту – по ширині, заголовків – по центру.

Першою сторінкою контрольної роботи є **титульний аркуш**, який включають до загальної нумерації сторінок (додаток 3). На титульному аркуші, змісті, першій сторінці вступу номер сторінки не проставляють. На другій сторінці після титульного аркушу здобувач вищої освіти засвідчує про відсутність у роботі порушень засад Кодексу академічної доброчесності, про що підтверджує власним підписом.

Перед заголовком розділу ставлять його номер арабською цифрою. Слово «розділ» не пишуть. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу.

Посилання в тексті контрольної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за списком літератури, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у працях [10 – 13]...», або «...у роботі [19, с. 31]...», або просто вказати номер джерела біля запозиченого тексту [35, с. 3]. У разі посилання на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, рисунки, таблиці, формули, рівняння або додатки зазначають їхні номери. Посилання дають змогу перевірити достовірність відомостей. У список уміщують усі літературні джерела, на які було посилання в тексті. Відомості щодо літературних джерел, унесених до списку, слід наводити, згідно з вимогами державних стандартів, з обов'язковим наведенням назв праць і вихідних даних видавництва. Нумерують літературні джерела арабськими цифрами із крапкою, згідно з їхнім порядковим номером у переліку.

Контрольну роботу подають в електронному вигляді шляхом розміщення файлу (формат doc, docx або pdf) у розділі дисципліни в системі E-learning (платформа Moodle) у визначений термін (до початку екзаменаційної сесії). Назва файлу повинна відповідати прізвищу автора контрольної роботи (Шевченко_кр_СВБ).

ЗАХИСТ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Керівник перевіряє контрольну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. При підготовці до захисту здобувачу вищої освіти потрібно уважно ознайомитися з зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист контрольної роботи складається з доповіді студента (5–7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені викладачем. Після цього визначається, захищена чи не захищена контрольна робота.

Захищена контрольна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні контрольної роботи враховуються креативний підхід; обґрунтування актуальності обраної теми; повнота розкриття теми; вміння структурувати матеріал; вміння викладати власні думки щодо дискусійних питань; обґрунтованість висновків; повнота аналізу прикладів та кейсів; науковий стиль викладу матеріалу; оформлення роботи; оформлення списку використаних джерел.

Контрольна робота оцінюється максимально в 15 балів відповідно до критеріїв (табл. 1).

Таблиця 1

Критерії оцінювання контрольної роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів	
Підготовка роботи	1. Обґрунтованість актуальності	0...	2
	2. Повнота розкриття теми	0...	3
	3. Дотримання вимог до структури	0...	2
	4. Обґрунтованість висновків та пропозицій	0...	2
Оформлення і подання роботи	1. Відповідність вимогам оформлення	0...	2
	2. Своєчасність здачі	0...	1
Захист роботи	Відповіді на запитання	0...	3
Разом		0...	15

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Підготовлена здобувачем вищої освіти контрольна робота повинна відповідати нормам Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка». Контрольна робота повинна бути виконана самостійно. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей повинні бути обов'язковими.

Якщо у контрольній роботі виявлено ознаки академічної недоброчесності, то така робота не буде зарахованою, здобувач вищої освіти повинен буде виконати контрольну роботу повторно на іншу тему.

**Орієнтовний перелік тем до виконання
контрольної роботи з дисципліни
«Соціальна відповідальність бізнесу»**

1. Відповідальна держава та сталий розвиток суспільства.
2. Відповідальне споживання: поняття, принципи, вплив тренду на бізнес.
3. Відповідальне ставлення до інвесторів та дотримання принципів корпоративного управління.
4. Відповідальне управління ланцюгом постачання.
5. Відповідальні закупівлі: принципи та значення.
6. Вітчизняний досвід становлення соціальної відповідальності бізнесу.
7. Гідна праця як предмет соціальної відповідальності.
8. Добросесна реклама та PR.
9. Етична поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
10. Історія розвитку соціальної відповідальності бізнесу.
11. Роль стейкхолдерів у досягненні сталого розвитку суспільства.
12. Корпоративна соціальна відповідальність як складова стратегії управління та чинник підвищення конкурентоспроможності організації.
13. Культура споживання та її вплив на розвиток соціальної відповідальності.
14. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.
15. Міжнародний досвід державного регулювання соціальної відповідальності.
16. Міжнародні ініціативи як чинник формування і розвитку соціальної відповідальності (Глобальний договір ООН).
17. Моделі корпоративної соціальної відповідальності.
18. Особливості європейської моделі внутрішньої соціальної відповідальності.

19. Особливості імпакт-інвестування.
20. Особливості корпоративного спонсорства в Україні.
21. Соціальне підприємництво: закордонний досвід.
22. Побудова системи комунікацій із соціальної відповідальності.
23. Принципи добросовісної конкуренції.
24. Рейтинги соціальної відповідальності у світі.
25. Соціальна відповідальність ЗМІ: вплив на поведінкові моделі в суспільстві.
26. Соціальна відповідальність у сфері освіти та науки.
27. Соціальна відповідальність територіальної громади.
28. Соціальний діалог і соціальна відповідальність.
29. Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з корпоративної соціальної відповідальності в компаніях.
30. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля.
31. Формування складової соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами.
32. Особливості розвитку корпоративної соціальної відповідальності у різних країнах.
33. Цілі сталого розвитку: історія запровадження та перспективи досягнення.
34. Шляхи мінімізації екологічного сліду.
35. Шляхи переходу України на зелену економіку.
36. Етичне споживання та його вплив на маркетингову діяльність.
37. Соціально відповідальний маркетинг.
38. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни.
39. Соціально відповідальний контент. Особливості ведення соціальних мереж бізнесом в умовах війни.
40. Соціально відповідальне блогерство.

Зразок оформлення змісту контрольної роботи

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1 Особливості розвитку соціальної відповідальності у країнах ЄС відповідальності.....	5
2 Кращі практики соціальної відповідальності бізнесу країн ЄС	9
Висновки та пропозиції.....	12
Список використаних джерел.....	15

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра маркетингу, PR-технологій та логістики

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни

«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

Виконав(-ла):

ЗВО групи _____

_____
*Прізвище, ім'я, по батькові
(повністю)*

_____
Дата виконання

Перевірила:

Вербицька А.В.

Чернігів, 2023

Я, (ПІБ повністю) _____, підтверджую, що дана робота є моєю власною письмовою роботою, оформленою з дотриманням цінностей та принципів етики і академічної доброчесності відповідно до Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка». Я не використовував/ла жодних джерел, крім процитованих, на які надано посилання в роботі

Дата _____ підпис

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Berezina O. Yu. The financial component of corporate social responsibility *Науковий журнал «Економіка і організація управління»*. Вінниця : ДОННУ ім.В.Стуса. 2018. С. 34-42.
2. Carrera L. Corporate social responsibility. A strategy for social and territorial sustainability. *Int J Corporate Soc Responsibility*. 2022. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40991-022-00074-0>.
3. Carroll A. B. Corporate Social Responsibility: Perspectives on the CSR Construct's Development and Future. *Business & Society*. 2021. Vol.60(6). Pp. 1258–1278. DOI: <https://doi.org/10.1177/00076503211001765>.
4. Climate Change and Environmental Sustainability. Volume 4. Bao-Jie He, Ayyoob Sharifi, Chi Feng and Jun Yang. Printed Edition of the Topics Published in Atmosphere, Buildings, Land, Remote Sensing, Sustainability. 2022. ISBN 978-3-0365-3067-3.
5. Ellis Jones, Rethinking Greenwashing: Corporate Discourse, Unethical Practice, and the Unmet Potential of Ethical Consumerism. *Sociological Perspectives*. 2019.
6. Fatima, T., Elbanna, S. Corporate Social Responsibility (CSR) Implementation: A Review and a Research Agenda Towards an Integrative Framework. *J Bus Ethics*. 2022. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-022-05047-8>.
7. Garde-Sanchez, R.; López-Pérez, M.V.; López-Hernández, A.M. Current Trends in Research on Social Responsibility in State-Owned Enterprises. A Review of the Literature from 2000 to 2017. *Sustainability*. 2018. Vol. 10.
8. He H, Harris L. The impact of Covid-19 pandemic on corporate social responsibility and marketing philosophy. *Journal of Business Research*. 2020. Vol. 116. Pp.176-182. DOI: 10.1016/j.jbusres.2020.05.030.
9. Herrera J, de las Heras-Rosas C. Corporate Social Responsibility and Human Resource Management: Towards Sustainable Business Organizations. *Sustainability*. 2020. Vol. 12(3):841. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12030841>.

10. Novomlynets O., Verbytska A., Lysenko I. The role of energy efficiency in ensuring sustainable development. *Innovative Economics and Management*. Vol.8. No.2. 2021. Pp. 22-30.
11. Novomlynets O.O., Verbytska A.V.. Increasing the level of corporate social responsibility in the period of COVID-19 pandemic. International Conference on Sustainable Transport System and Maritime Logistics. Batumi Navigation Teaching University, June 24, 2021. Publisher: Batumi Navigation Teaching University, Georgia. Pp. 55-56. ISBN 978-9941-492-40-2. DOI: <https://doi.org/10.46361/ISTSML-2021>.
12. Sustainable economic development: basis, determinants, tendencies, marks: collective monograph. Edited by Zhanna Derii. Poznan. 2019. 165 p. URL: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/19418>
13. Verbytska A. Anti-crisis marketing tools for social enterprises during COVID-19 pandemic. *Social Entrepreneurship – Innovation and Contemporary Challenges*. 2021. Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute. P. 9-23. ISBN 978-82-93329-14-5.
14. Verbytska A. Socio-economic mechanism of reintegration of ATO / OOS veterans in the sphere of social protection. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. No 2(26). С.48-57.
15. Verbytska, A. Economic foundations of social entrepreneurship development: national context and foreign experience. *Digital Economy and Economic Security*. 2022. Vol. (2 (02)). Pp. 33-38. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.2-6>.
16. Verbytska A. Prerequisites for the development of democratic governance in the field of social entrepreneurship. *Economy and Society*. 2022. Vol. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-31>.
17. Verbytska. A. Social entrepreneurship as an effective instrument of post-conflict regulation. Global Economic Challenges: the Main Socio-Economic Directions of Development in the Liberated from Occupation Territories of Azerbaijan”. Conference Proceedings of the International Scientific – Practical Conference. Baku, 2021, 533 p. Pp.31-33.

18. Waligora A., Revko A. Social entrepreneurship as a determinant for the local community development: experience of polish and Ukrainian regions. *Scientific bulletin Polissia*. 2019. Vol. 2 (18). P. 132-138. URI: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/19509>.
19. Žukauskas P. Management Culture and Corporate Social Responsibility. 2018. DOI: 10.5772/65483.
20. Бобко , Л., Василюк , І., & Бойко , О. Корпоративна соціальна відповідальність як складова корпоративної культури організації. *Молодий вчений*. 2020. №4 (80). С. 296-300. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-61>.
21. Букреева, Д., & Денисенко, К. Соціальна відповідальність бізнесу як основа забезпечення ділової активності підприємств: євроінтеграційний аспект. *Економіка та суспільство*. 2022. № (38). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-52>.
22. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ. 2020. 228 с.
23. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с.
24. Звонар В.П. Соціальна відповідальність як соціоекономічний феномен: теорія та українські реалії : монографія. НАН України, Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи. Київ: Сочінський М. М. 2018. 287 с.
25. Кузьмін О.Є., Пирог ОВ., Чернобай Л.І., Станасюк Н.С., Пасінович І.І. Соціальна відповідальність: практичний аспект: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Кондар». 2020. 244 с.
26. Лосовська, Н. В. Соціальна відповідальність бізнесу в ринкових умовах. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 4 (16). С. 49-55. URI: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/17690>.

27. Нагаївська Д. Ю. Методичний підхід до забезпечення соціальної відповідальності бізнесу на ринку продовольчих товарів. *Економіка та суспільство*. 2018. №14. С. 725–734.

28. Панюк Т. П., Конарівська О. Б. Соціальна складова підвищення конкурентоспроможності підприємств. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 4 (16). С. 63-68. URI: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/17700>.

29. Пушкар М. С., Голінач Л. І. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія і практика : монографія. Тернопіль: Карт-бланш. 2018. 214 с.

30. Савенко І.І., Седіков Д.В. Українські реалії щодо соціальної відповідальності бізнесу у сучасних умовах. *Економіка харчової промисловості*. 2018. Т.10. Вип. 4. С. 102-108. doi: 10.15673/fie.v10i4.1138.

31. Соціально відповідальне ведення бізнесу - складова сталого розвитку : зб. матеріалів / за заг. ред. В. А. Устименка. – Київ : Компанія ВАІТЕ, 2022. – 395 с.

32. Устік М. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах пандемії COVID- 19. *Inter Conf*. 2020. Vol. 36. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/6325>.

33. Швець А. Соціальна відповідальність бізнесу як необхідна умова переходу до циркулярної економіки в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. №38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-74>.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронний архів НУ «Чернігівська політехніка». [Електронний ресурс]. URL: <http://ir.stu.cn.ua>.

2. Наукова бібліотека НУ “Чернігівська політехніка”. Веб-сайт. [Електронний ресурс]. URL: <http://library2.stu.cn.ua>.

3. Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності (CSR Europe)». [Електронний ресурс]. URL: <https://csr-ukraine.org>.

4. Інформаційний простір сталого розвитку «Responsible Future». [Електронний ресурс]. URL: <https://responsiblefuture.com.ua>.
5. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). [Електронний ресурс]. URL: <http://www.oecd.org>.
6. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>.
7. Цілі сталого розвитку в Україні. [Електронний ресурс]. URL: <http://sdg.org.ua/ua/pro-hlobalni-tsili>.
8. Global Responsible Leadership Initiative. [Електронний ресурс]. URL: www.grli.org.
9. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні. [Електронний ресурс]. URL: www.globalcompact.org.ua.
10. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR). [Електронний ресурс]. URL: www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR.